

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Журналистика факультеті
Баспасөз және электронды БАҚ кафедрасы

Журналистика (6В03201) мамандығы
бойынша білім беру бағдарламасы

«Журналистикаға кіріспе» пәні бойынша қорытынды емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің коды: **ID 1839182**

Курс – 3
Кредит саны – 5 (Лекция-1, Семинар-2)

Алматы 2025 ж.

«Журналистикаға кіріспе» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын Жұмыс оқу жоспары және Білім беру беру бағдарламасының пәндер каталогы негізінде құрастырған PhD, доцент А.Б.Ақынбекова

Баспасөз және электронды БАҚ
кафедрасының мәжілісінде қарастырылды және мақұлданды
«28» қазық 2025 ж., № 4 хаттама
Кафедра меңгерушісі А.Альжанова

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Журналистикаға кіріспе» пәнінің мақсаты – студенттерге журналистиканың теориялық негіздерін, кәсіби стандарттарын, қоғамдағы ролін және медиасаланың жалпы жұмыс принциптерін үйрету; журналистік қызметтің ерекшеліктерін, ақпарат жинау мен тарату үдерістерін түсіндіру; болашақ журналистердің кәсіби ойлауын қалыптастыру.

КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР:

1. Журналистиканың негізгі ұғымдарын, функцияларын, жанрларын және жұмыс принциптерін түсіндіреді.
2. Ақпараттық процестердің құрылымын, жаңалық жасаудың кезеңдерін және дереккөздермен жұмыс істеудің кәсіби талаптарын сипаттай алады.
3. Журналистиканың қоғамдағы ролі, медианың әлеуметтік функциялары және БАҚ-тың жауапкершілігі туралы түсінік қалыптастырады.
4. Мәгін, жаңалық, сұхбат сияқты базалық журналистік жанрларды талдай алады және олардың ерекшеліктерін ажыратады.
5. Медиасаланың қазіргі тенденцияларын, цифрлық журналистика талаптарын және жаңа медиа форматтарын түсініп, кәсіби даму траекториясын жоспарлай алады.

Пән бойынша оқытылатын негізгі тақырыптар:

1. Журналистика ғылымы: пәні, міндеттері және зерттеу нысаны.
2. БАҚ тарихы және журналистиканың қалыптасу кезеңдері.
3. Журналистиканың әлеуметтік ролі және қоғамдағы функциялары.
4. Журналистің кәсіби этикасы және жауапкершілігі.
5. Ақпарат және жаңалық: жаңалықтың белгілері, критерийлері, құрылымы.
6. Дереккөздермен жұмыс: түрлері, тексеру тәсілдері және дегенеративтік тәуекелдер.
7. Журналистік жанрлар жүйесі: ақпараттық, талдамалық, көркем-публицистикалық жанрлар.
8. Сұхбат жанры: түрлері, техникасы, сұрақ дайындау әдістері.
9. Есеп, репортаж, жаңалық жазу технологиясы.
10. БАҚ типологиясы: баспасөз, радио, ТВ, интернет-медиа.
11. Редакция жұмысының ұйымдастырылуы және медиапродакшн.
12. Медиа сауаттылық және ақпараттық қауіпсіздік: фейк, манипуляция, фактчек.
13. Цифрлық журналистика: онлайн платформалар, мультимедиа контент, конвергенция.
14. Журналистикадағы заманауи трендтер: подкастинг, дата-журналистика, мобильді журналистика.
15. Журналистік зерттеу негіздері: әдістері, этикалық нормалары, тәуекелдер.

Әдебиет:

Негізгі:

1. Қозыбаев С., Қазақ журналистикасының тарихы. – Алматы: Білім, 1998.
Қазақ журналистикасының қалыптасуы мен дамуы туралы негізгі тарихи еңбек.

2. Амандосов Т., Журналистика негіздері. – Алматы: Санат, 2006. Журналистиканың теориялық заңдылықтары мен кәсіби ерекшеліктерін түсіндіретін базалық оқулық.
3. Бекхожин Қ., Қазақ баспасөзі тарихының очеркі. – Алматы: Мектеп, 1991. Қазақ баспасөзінің пайда болу кезеңдері, бағыттары және даму ерекшеліктері туралы іргелі зерттеу.
4. Омашев Н., Ақпарат әлемі: журналистикаға кіріспе. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. Журналистика саласындағы негізгі ұғымдар, БАҚ құрылымы, ақпараттық үдерістер туралы заманауи оқулық.
5. Қарамендин Ж., Журналистика терминдерінің түсіндірме сөздігі. – Алматы: Қазақ университеті, 2014. Қазіргі журналистикада қолданылатын кәсіби терминдер мен ұғымдарға арналған анықтамалық.

Интернет-ресурстар

1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru> ҚазҰУ кітапханасы

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Емтихан форматы: офлайн ауызша емтихан

Платформа: «Универ» ақпараттық жүйесі (тіркеу және ведомость жүргізу үшін)

1. Жалпы ережелер

Офлайн ауызша емтихан – студенттің білімін емтихан сұрақтарына ауызша жауап беру арқылы бағалайтын қорытынды бақылау түрі. Емтиханның аудиторияда өтуі студенттің дайындық деңгейін жан-жақты көрсетуіне, ойын анық жеткізуіне, ақпаратты талдау және пікірін дәлелдеу қабілетін көрсетуіне мүмкіндік береді.

2. Офлайн ауызша емтиханның мақсаттары

Ауызша емтихан келесі білім беру міндеттерін жүзеге асыруға бағытталған:

2.1. Оқу материалын меңгеру деңгейін бағалау

Экзаменатор студенттің пән мазмұнын қаншалықты терең меңгергенін, теориялық тұжырымдарды түсіндіру және практикалық жағдайда қолдану қабілетін бағалайды.

2.2. Коммуникативтік дағдыларды бағалау

Жауап барысында студенттің:

- ойын байланысты және логикалық құра білуі;
- ойды анық, түсінікті жеткізуі;
- кәсіби терминологияны дұрыс қолдануы;
- өз пікірін дәлелдей білуі ескеріледі.

2.3. Сыни ойлау дағдыларын бағалау

Студент жағдайды талдап, қорытынды жасап, түрлі көзқарасты салыстырып, өз тұжырымын негіздей алуы қажет.

2.4. Жедел кері байланыс беру мүмкіндігі

Аудиториялық формат емтихан барысында нақтылау сұрақтарын қоюға және студенттің нақты білім деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

3. Емтихан өткізу форматы

Емтихан офлайн форматта өткізіледі.

Жауап беру кезінде студент:

- теориялық сұрақтарды ашып түсіндіре алады;
- негізгі ұғымдарды сипаттайды;
- нақты жағдайлар мен мысалдарды талдайды;
- пәнге қатысты шағын аналитикалық тапсырмаларды орындай алады.

Экзаменатор материалды қаншалықты меңгергенін тексеру үшін қосымша сұрақтар

қоюы мүмкін.

4. Емтихан билеттерінің құрылымы

Әр емтихан билеті екі сұрақтан тұрады:

1. 1-сұрақ — 50 балл
Теориялық немесе аналитикалық мазмұндағы, толық жауапты қажет ететін сұрақ.
2. 2-сұрақ — 50 балл
Пәннің белгілі бір тақырыбына, модуліне немесе практикалық жағдайына қатысты сұрақ.

Жалпы максималды балл — 100 балл.

5. Бағалау критерийлері

Жауаптарды бағалау кезінде төмендегілер ескеріледі:

- тақырыпты ашу деңгейі және жауаптың толықтығы;
- терминдерді дұрыс және нақты қолдану;
- жауаптың логикалық құрылымы;
- теориялық көзқарастарды талдау қабілеті;
- пән материалын меңгеру деңгейі;
- өз пікірін дәлелді жеткізу;
- ауызша сөйлеу мәдениеті.

6. Студентке қойылатын талаптар

Студент:

- емтиханға уақытында келуі;
- сұрақтарға толық әрі мазмұнды жауап беруге дайын болуы;
- академиялық адалдық қағидаларын сақтау;
- жеке басын растайтын құжат алып жүруі тиіс.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Ауызша емтихан бекітілген кесте бойынша өткізіледі. Емтихан басталардан 15 минут бұрын аудиторияда болу қажет. Өзіңізбен бірге тек қалам алуға рұқсат етіледі.

Емтихан өтетін аудиторияға кірген кезде білім алушы экзаменаторға жеке куәлігін көрсетуге және қатысу ведомосіне қол қоюға міндетті.

Емтихан барысында орын ауыстыруға, аудиториядан шығуға, орныңыздан тұруға болмайды (жауабыңыз толық аяқталғанға дейін). Құлаққаптарды (соның ішінде сымсыз), кітаптарды, дәріс конспектілерін, шпаргалкаларды және басқа да көмектесетін материалдарды қолдануға қатаң тыйым салынады!

Ауызша емтихан кезінде емтихан билетін білім алушы өзі таңдайды.

Жауапқа дайындалу үшін білім алушыға конспект жазуға арналған парақтар беріледі.

Дайындық уақыты – 10 минут.

Жауапты қорғау уақыты – 5 минуттан аспайды.

Экзаменатор студенттің тегін атағаннан кейін, білім алушы өз жауабын бастайды. Әр сұрақтың бағалануы сұрақта көрсетілген максималды баллға сәйкес жүргізіледі. Білім алушы билеттің барлық сұрақтарына жауап беріп, дайындық парағын оқытушыға тапсырады.

Экзаменатор білім алушының білім деңгейін тереңірек анықтау мақсатында қосымша

сұрақтар қоюға, сондай-ақ билет сұрақтарына қатысты тапсырмалар немесе мысалдар ұсынуға құқылы.

Экзаменатор емтихан аяқталғаннан кейін 48 сағат ішінде «Univer» жүйесіндегі электрондық ведомостьқа баллдарды енгізеді.

МАҢЫЗДЫ!

Аттестациядан кейін біраз уақыт өткен соң прокторинг видеожазбасын қарау немесе антиплагиат тексерісі нәтижесінде емтихан ережелерін бұзу фактілері анықталса, сіздің бағаңыз жойылуы мүмкін.

Академиялық құндылықтар

Академиялық адалдық пен тұтастық:
Барлық тапсырмаларды өз бетінше орындау; плагиаттың, жалған ақпараттың, шпаргалка пайдаланудың, гаджеттер қолданудың, көшірудің, оқытушыны алдаудың және оған құрметсіздік танығудың кез келген түріне жол берілмейді (ҚазҰУ студентінің ар-намыс кодексі).

ЕМТИХАНДА СӘТТІЛІК ТІЛЕЙМІЗ!

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Формасы: Стандартты ауызша offline.

Платформасы: Univer АЖ

№	Балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
Критерий		90-100% (30-33 балл)	70-89% (21-29 балл)	50-69% (14-20 балл)	25-49% (8-13 балл)	0-24% (0-7 балл)
I сұрақ	Курс теориясын және таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдануды біріктіру мүмкіндігі	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын жартылай орындау, курстың практикалық мәселелерін толық емес шешумен қойылған сұраққа толық емес, кейде дәлелді жауап беру; курстағылыми тілдік нормаларды сауатсыз қолдану.	Жауап саяси коммуникация принциптерін ашпайды, олардың көзқарастарын үстірт дәлелдейді және курстың негізгі көздерін минималды түрде көрсетеді.	Жауап саяси коммуникация принциптерін ашпайды және курстың негізгі көздерін көрсетпейді.	Тапсырманы шешудің қисынсыз әдісі немесе жеткіліксіз ойластырылған жауап жоспары; мәселелерді шешу, жалпы тапсырмаларды орындау қабілетсіз

						дігі; нормадан асатын кателер мен олжылықт арға жол беру.
2 сұрақ	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтижені негіздеу	Ғылыми қағидалар мен қолданбалы әдістеменің технологияны дәйекті, логикалық және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс қорытындыға әсер етпейтін материалды баяндаудағы ең аз дәлсіздіктерге жол беріледі.	Тапсырманы орындаудың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейтін тұжырымдамалық материалды пайдаланудағы жеке болмашы дәлсіздіктерге, жалпылаулар мен қорытындылардағы болмашы қателіктерге жол беріледі.	Негізделген ғылыми ережелерді қолдану туралы қорытындылар бұлыңғыр және дәлелсіз болып табылады, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде нақты емес стильдік және грамматикалық қателер бар;	Жауап дипломатияның ғылыми негіздері туралы кейбір ақпараттың механикалық қайта шығарылуын көрсетеді, бірақ ол жеткіліксіз, өйткені оның елеулі қателері бар.	Тапсырма өрескел қателермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, концептуалды материалмен дәлелдеу нашар пайдаланылды.

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды бағалауды есептеу формуласы:

Қорытынды баға (ҚБ) = (%1+%2+%3+%4+%5+%6) / К, мұндағы % - критерий бойынша тапсырманы орындау деңгейі, К-критерийлердің жалпы саны.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛАР

Емтихан форматы: офлайн ауызша емтихан

Платформа: «Универ» ақпараттық жүйесі (тіркеу және ведомость жүргізу үшін)

1. Жалпы ережелер

Офлайн ауызша емтихан – студенттің білімін емтихан сұрақтарына ауызша жауап беру арқылы бағалайтын қорытынды бақылау түрі. Емтиханның аудиторияда өтуі студенттің дайындық деңгейін жан-жақты көрсетуіне, ойын анық жеткізуіне, ақпаратты талдау және пікірін дәлелдеу қабілетін көрсетуіне мүмкіндік береді.

2. Офлайн ауызша емтиханның мақсаттары

Ауызша емтихан келесі білім беру міндеттерін жүзеге асыруға бағытталған:

2.1. Оқу материалын меңгеру деңгейін бағалау

Экзаменатор студенттің пән мазмұнын қаншалықты терең меңгергенін, теориялық

тұжырымдарды түсіндіру және практикалық жағдайда қолдану қабілетін бағалайды.

2.2. Коммуникативтік дағдыларды бағалау

Жауап барысында студенттің:

- ойын байланысты және логикалық құра білуі;
- ойды анық, түсінікті жеткізуі;
- кәсіби терминологияны дұрыс қолдануы;
- өз пікірін дәлелдей білуі ескеріледі.

2.3. Сыни ойлау дағдыларын бағалау

Студент жағдайды талдап, қорытынды жасап, түрлі көзқарасты салыстырып, өз тұжырымын негіздей алуы қажет.

2.4. Жедел кері байланыс беру мүмкіндігі

Аудиториялық формат емтихан барысында нақтылау сұрақтарын қоюға және студенттің нақты білім деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

3. Емтихан өткізу форматы

Емтихан офлайн форматта өткізіледі.

Жауап беру кезінде студент:

- теориялық сұрақтарды ашып түсіндіре алады;
- негізгі ұғымдарды сипаттайды;
- нақты жағдайлар мен мысалдарды талдайды;
- пәнге қатысты шағын аналитикалық тапсырмаларды орындай алады.

Экзаменатор материалды қаншалықты меңгергенін тексеру үшін қосымша сұрақтар қоюы мүмкін.

4. Емтихан билеттерінің құрылымы

Әр емтихан билеті екі сұрақтан тұрады:

3. 1-сұрақ — 50 балл

Теориялық немесе аналитикалық мазмұндағы, толық жауапты қажет ететін сұрақ.

4. 2-сұрақ — 50 балл

Пәннің белгілі бір тақырыбына, модуліне немесе практикалық жағдайына қатысты сұрақ.

Жалпы максималды балл — 100 балл.

5. Бағалау критерийлері

Жауаптарды бағалау кезінде төмендегілер ескеріледі:

- тақырыпты ашу деңгейі және жауаптың толықтығы;
- терминдерді дұрыс және нақты қолдану;
- жауаптың логикалық құрылымы;
- теориялық көзқарастарды талдау қабілеті;
- пән материалын меңгеру деңгейі;
- өз пікірін дәлелді жеткізу;
- ауызша сөйлеу мәдениеті.

6. Студентке қойылатын талаптар

Студент:

- емтиханға уақытында келуі;
- сұрақтарға толық әрі мазмұнды жауап беруге дайын болуы;
- академиялық адалдық қағидаларын сақтау;
- жеке басын растайтын құжат алып жүруі тиіс.

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ ӨТКІЗУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Ауызша емтихан бекітілген кесте бойынша өткізіледі. Емтихан басталардан 15 минут

бұрын аудиторияда болу қажет. Өзіңізбен бірге тек қалам алуға рұқсат етіледі.

Емтихан өтетін аудиторияға кірген кезде білім алушы экзаменаторға жеке куәлігін көрсетуге және қатысу ведомосіне қол қоюға міндетті.

Емтихан барысында орын ауыстыруға, аудиториядан шығуға, орныңыздан тұруға болмайды (жауабыңыз толық аяқталғанға дейін). Құлаққаптарды (соның ішінде сымсыз), кітаптарды, дәріс конспектілерін, шпаргалкаларды және басқа да көмектесетін материалдарды қолдануға қатаң тыйым салынады!

Ауызша емтихан кезінде емтихан билетін білім алушы өзі таңдайды.

Жауапқа дайындалу үшін білім алушыға конспект жазуға арналған парақтар беріледі. Дайындық уақыты – 10 минут. Жауапты қорғау уақыты – 5 минуттан аспайды.

Экзаменатор студенттің тегін атағаннан кейін, білім алушы өз жауабын бастайды. Әр сұрақтың бағалануы сұрақта көрсетілген максималды баллға сәйкес жүргізіледі. Білім алушы билеттің барлық сұрақтарына жауап беріп, дайындық парағын оқытушыға тапсырады.

Экзаменатор білім алушының білім деңгейін тереңірек анықтау мақсатында қосымша сұрақтар қоюға, сондай-ақ билет сұрақтарына қатысты тапсырмалар немесе мысалдар ұсынуға құқылы.

Экзаменатор емтихан аяқталғаннан кейін 48 сағат ішінде «Univer» жүйесіндегі электрондық ведомостьқа баллдарды енгізеді.

МАҢЫЗДЫ!

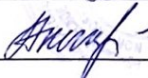
Аттестациядан кейін біраз уақыт өткен соң прокторинг видеожазбасын қарау немесе антиплагиат тексерісі нәтижесінде емтихан ережелерін бұзу фактілері анықталса, сіздің бағаңыз жойылуы мүмкін.

Академиялық құндылықтар

Академиялық адалдық пен тұтастық:

Барлық тапсырмаларды өз бетінше орындау; плагиаттың, жалған ақпараттың, шпаргалка пайдаланудың, гаджеттер қолданудың, көшірудің, оқытушыны алдаудың және оған құрметсіздік танытудың кез келген түріне жол берілмейді (ҚазҰУ студентінің ар-намыс кодексі).

ЕМТИХАНДА СӘТТІЛІК ТІЛЕЙМІЗ!

Декан		Қ. Әуесбай
Кафедра меңгерушісі		А.Альжанова
Дәріскер		А.Ақынбекова